

ΠΑΝΔΩΡΑ.

15 ΔΕΚΕΜΒΡΙΟΥ, 1856.

ΤΟΜΟΣ Ζ΄.

ΦΥΛΛΑΔΙΟΝ 162.

ΟΔΙΓΑ ΤΙΝΑ

ΠΕΡΙ

ΤΗΣ ΓΑΛΛΙΚΗΣ ΑΚΑΔΗΜΙΑΣ.

—•••—

Εἶναι ἀδύνατον νὰ φαντασθῇ τις πόσον περίεργος ἄμα δὲ καὶ μυθιστορικὴ ὑπῆρξεν ἡ θεμελίωσις καὶ πρώτη ἀρχὴ τῆς Γαλλικῆς Ἀκαδημίας, εἰς τὴν ὀφείλεται ἡ ἀνάπλασις τοῦ δυσμύρρου παντοίων ὀθνείων λέξεων μίγματος, καὶ ἡ εἰς ὅλην αὐτῆς τὴν λαμπρότητα ἀνάδειξις τῆς ὁραίας, εὐκόλου, καθαρᾶς καὶ φιλόφρονος γλώσσης τῶν Γάλλων, ἥτις διὰ τῶν ἀπὸ Λουδοβίκου τοῦ ΙΔ' μεγάλων συγγραφέων καὶ στρατηγῶν, τῶν ἀπανταχοῦ γῆς διασπαρέντων καλλιγνιστῶν, μεταγαγόντων ὅση μετέβησαν τὴν γλῶσσαν αὐτῶν, τοῦ ἰδιάζοντος παρὰ τοῖς Γάλλοις κοινωνικοῦ πνεύματος, πρόσθετος δὲ καὶ τῆς πληθύος τῶν μικρῶν καὶ ταπεινῶν ἐκείνων συγγραφεῶν, αἵτι-

νες παρ' ἀπάντων ἀναγινώσκονται χωρὶς οὐδέναν νὰ ὠφελῶσι, κατέστη σήμερον ἡ γλῶσσα τῆς Εὐρώπης, παρέχουσα εἰς τοὺς γινώσκοντας αὐτὴν οὐ μικρὰν εὐχάριστον. Ὁ γὰρ γλῶσσιστὴς συγγραφεὺς, εἶναι βέβαιος σήμερον ὅτι θέλει ἀναγνωσθῇ ὑπὸ μυριάδας πλειοτέρων ἢ ὁ συγγραφεὺς εἰς οἰανδήποτε ἑλλην γλῶσσαν, ὁ δὲ εἰδὼς τὴν Γαλλικὴν, δύναται νὰ ᾔσται πεπεισμένος, ὅτι θέλει εὖρεῖ ὅλην καὶ πρὸς σπουδαίας μελέτας καὶ πρὸς εὐχάριστον διασκεδάσιν τῶν ὥρων τῆς σχολῆς. Εἰς τὴν Γαλλικὴν Ἀκαδημίαν ὀφείλεται ἡ ἀνάπτυξις ταύτης τῆς γλώσσης, ἥτις κατέκτησεν οὕτως εἰπεῖν τὸν κόσμον, ἥτις ἐθρέψεν ἐν τοῖς κόλποις αὐτῆς τοὺς μεγάλους ἐκείνους ἀνδρας οἵτινες, τὸ καθ' ἑαυτοὺς, ἀνέδειξαν τὸ Γαλλικὸν ἔθνος, ἐπιβαλόντες εἰς τὸν κόσμον ἅπαντα τὴν γλῶσσαν καὶ τὰ ἔθη αὐτοῦ. Καὶ ὅμως τίς ἔθελε πιστεύειν ὅτι εἰς ἄκρον τυγχία καὶ ἀπροσδόκητος ὑπῆρξεν ἡ συγκρότησις τοῦ σοφοῦ τούτου συλλόγου; Συντομωπάτη ἀναθεώρησις τῆς ἐποχῆς καθ' ἣν ἰδρύθη θέλει μᾶς πείσει περὶ τούτου.

Ἡ Γαλλικὴ κατὰσπαρυσσομένη μετὰ τὸν θάνατον

Φραγκίσκου τοῦ Β' ὑπὸ ἐμφυλίων πολέμων, τα-
ρασσομένη ὑπὸ ἀλλεπαλλήλων φατριῶν, βεθυ-
σμένη εἰς τὴν ἀρχαίαν ἐκείνην γοθικὴν βαρβαρό-
τητα, ἀγνοῦσα καθ'αυτὸ τί ἐστὶ τέχνη ἢ ἐπιστήμη,
δεδομένη μόνον καὶ μόνον εἰς τὴν τυφλὴν πίστιν
τῶν ἀνοήτων θαυμάτων καὶ τῶν ἀστρολογικῶν
προφρήσεων, λαμβάνουσα τὴν οὐρανίαν νὰ κρύπτῃ
ἀστρολόγον εἰς τὸν πλάσιον θάλαμον καθ' ἣν ὥραν
Ἄννα ἡ Αὐστριακὴ ἐτικτε Λουδοβίκον τὸν Ε', ἀ-
ποδίδουσα τὴν ἐπωνυμίαν τοῦ δικαίου εἰς Λουδο-
βίκον τὸν ΙΓ', διότι καὶ μόνον ἐγεννήθη ὑπὸ τὸν
ἀστερισμὸν τοῦ ζυγοῦ, ἀνεχομένη ἱερεῖς ἀμαθίαις ἢ
πανερούς ἐξορκίζοντας τοὺς δαίμονας, δικαστὰς κα-
ταδολάζοντας εἰς τὴν πυρὰν τὸν σεβάσμιον ἱερέα τοῦ
Loudus ὡς δέχθεν μάγον, καὶ τὴν κυρίαν τοῦ στρα-
τάρχου D'Ancere δι' ὁμοίον λόγον, εἰς τοιαύτην,
λέγω, κατὰστασιν ἡ Γαλλία, δὲν ἔδυνάτο νὰ αἰ-
σθανθῇ τὴν ἀνάγκην τῆς ἰδρύσεως Ἀκαδημίας,
οὔτε νὰ ἐκτιμήσῃ τὰ ἐξ αὐτῆς δυνάμενα νὰ προ-
έλθωσι καλὰ. Τὰ ἔθνη, ἡ θρησκεία, οἱ νόμοι, ἡ
κοινωνία, αἱ τέχναι, οὐδὲν δύναται νὰ πιθανο-
λογήσῃ τοιοῦτον διςχυρισμὸν. Ὁ Ριχελιῆς ἐπραπε
πρῶτον νὰ καθαρίσῃ τὰς ἐδούς τῶν Παρισίων ἀπὸ
τοὺς ἐν αὐταῖς διατρέχοντας ληστὰς.

Ἡ ἀρχὴ λοιπὸν τοῦ Ἰνστιτούτου ὑπῆρξεν ἀναν-
τιρρήτως τυχαία· ἡμεῖς δὲ, προτιθέμενοι νὰ διη-
γηθῶμεν αὐτήν, θέλομεν πασχίσει νὰ τὴν καταστή-
σωμεν κατὰ τὸ μᾶλλον ἢ ἥττον τερπνὴν, σεβόμε-
νοι ἀείποτε τὴν ἀλήθειαν καὶ τὰς ἱστορικὰς πα-
ραδόσεις.

Le plus beau c'est le vrai.

Περὶ τὰ μέσα τῆς ΙΖ' ἑκατονταετηρίδος ἔζη τις
ἐν Παρισίοις, μεγαλήτερος ὢν τοῦ κόσμου ποιη-
τῆς, κατὰ τὰς ἰδέας τῶν συγχρόνων αὐτοῦ, οὗτινος
ὅμως τὸ ὄνομα, εἶμαι βίβαιος (λέγει ὁ Κύριος
Pitre-Chevalier, ἀπὸ τὸν ὁποῖον κατὰ τὸ πλεῖ-
στον δανειζόμεθα τὴν παρούσαν διήγησιν), ἤθελε
παραδοθῇ εἰς λήθην, ἀν δὲν ἐσωζον αὐτὸ αἱ σάτυ-
ραι τοῦ Boileau, καὶ ἂν δὲν συνέτεινε χωρὶς νὰ τὸ
γνωρίζῃ εἰς ἰδρυσιν τῆς Γαλλικῆς Ἀκαδημίας. Τὰ
περὶ τοῦ ἀνδρὸς τούτου πλεῖστα ἀνέκδοτα τὸν πα-
ριστάνουσιν ὡς τὸν παραδοξώτερον ἄνδρα τοῦ αἰῶ-
νος του. Ἦν υἱὸς συμβολαιογράφου τινὸς τῶν Πα-
ρισίων, καὶ ὑπῆρξε παιδαγωγὸς τῶν τέκνων τοῦ K.
de La Trousse. Καὶ τοι λίαν δειλὸς εἶχε τὴν μα-
νίαν νὰ φέρῃ ξίφος, ὅπως ἐπιδεικνύῃ τὸ ἀξίωμα αὐ-
τοῦ· τὸ περιεργὸν ὅμως εἶναι ὅτι διατῆρει τὸ ξίφος
καὶ ἀφ' οὗ πλέον δὲν εἶχον ἀνάγκην παιδαγωγοῦ οἱ
πρώην μαθηταὶ του. Ὁ K. Tallemant διηγείται
τίνι τρόπῳ ἐπέτυχεν νὰ τὸν ἀροπλίσῃ ὁ K. Boutard,
ἐπιφορτισθεὶς τοῦτο παρὰ τῶν συγγενῶν του. Εἰς-
έρχεται ποτε δρομαίως εἰς τὴν οἰκίαν τοῦ ποιητοῦ,
καὶ προσποιούμενος ἀπελπισίαν,

— Φίλε μου, τῷ λέγει, μετὰ μίαν ὥραν μονο-
μαχῶ μὲ ἕνα μαχαίραν· εἶσαι ὁ μόνος ἐκ τῶν φίλων
μου ὅστις φέρεις ξίφος· ἦλθα. . . σὲ ζητῶ. . . σὲ
θέλω. . . βοηθόν,

Ἡ τοιαύτη αἵτησις γενεμένη ἐξ ἐρόδου, ἠλλοίωσε
τὰ μέγιστα τὸν γενναῖον ξιφηρόρον, ὅστις ὅμως δια-
τηρῶν ὅλην αὐτοῦ τὴν ἐτοιμότητα·

— Αὐποῦμαι πολὺ, φίλε μου, ἀπεκρίθη, ἦλθες
πολὺ ἀργά· πρὸ ὀλίγου ἀκόμη ὤμοσα εἰς τὴν
Μοῦσάν μου νὰ ἐγκαταλείψω τὸ ξίφος· *Cedant arma
logae!* Δὲν θέλεις βέβαια νὰ φανῶ ἐπίορκος.

Καὶ τῶνόντι, ἐκτοτε οὐδέποτε ἐφάνη φέρων ξίφος.
Ἦν τὴν μὲν ὄψιν δύσμορφος, τὸ δὲ θέμας μι-
κρὸς, καὶ ἐνεδύετο ὅπως ἦν συρμὸς δέκα ἔτη πρὸ
τῆς ἐποχῆς του· τὸ φέρεμά του ἦν ἀπὸ μεταξωτὸν
ἐρυθροπόρφυρον, ἔχον ὑπερβαλλόμενον πράσινον τρι-
χωτὸν ὕψωμα, τὰ δὲ πέδιλα αὐτοῦ ἦσαν τόσον
γελοῖα ὥστε κατήντησαν παροιμιακά.

J'avais des bas de Vaugelas Et des bottes de Chapelain.

Ἐφ' ὅσον δίκτυα ἀντὶ τριχάπτων (δαντελλῶν), καὶ
οὐδέποτε ἐφάρεσεν ἐνδυμα νέον· ἦτο δὲ καθ' ὑπερ-
βολὴν φιλάργυρος, προτιμῶν ν' ἀσθενήσῃ ἐπὶ ὀλίγας
ἡμέρας πατῶν ἐντὸς ῥυακος, παρὰ νὰ πληρώσῃ ἐν
λεπτὸν διὰ νὰ παραθέτωσι σανίδα.

— Μ' ἐστειλε μίαν ἡμέραν, λέγει ὁ K. Tal-
lemant, βιβλίον τι Ἰσπανικόν, καὶ μὲ ἔγραψε νὰ
τὸ προσέχω, διότι γνωρίζω τὴν ἀδυναμίαν του εἰς
τὰ βιβλία. Ἐγὼ δὲ ἀραιρέσας τὸν περικαλύπτον-
τα χάρτην, εὗρον αὐτὸ καταφαγωμένον ἀπὸ τοὺς
σάρκακας.

Οὐδέποτε ἠγόρασε ῥινόμακτρον, οὔτε ἐδαπά-
νησε διὰ πλούσιον τοιαύτου, καὶ ὅμως πάντοτε
εἶχεν. Ἦρκει νὰ εὗρῃ ἐν ῥάκῳ ὡς πρῶτην ζύμην,
καὶ ἔπειτα

— Φίλε μου, ἔλεγε, ἐλησμένησα νὰ πάρω κα-
θαρὸ μανδύλι, δάνεισέ με τὸ ἐδικόν σου· ὅς ἀλλά-
ξωμεν, διότι δὲν ἔμπορῶ νὰ κρατῶ δύο· ὅταν σὲ
τὸ ἐπιστρέψω λαμβάνω τὸ ἐδικόν μου.

Καὶ οὕτως ἤξυκολοῦθαι καὶ πρὸς δεύτερον, τρίτον,
τέταρτον φίλον, ἀρίων πάντοτε τὸ τελευταῖον ῥυ-
παρὸν ῥινόμακτρον ἀντὶ τοῦ καθαροῦ ὅπερ ἐλάμβανε.
Τίς ἐσυλλογίζετο τὰ πλυστικά!! . . .

Ἡ μὲν αὐτοῦ ἐνασχόλησις ἦτο τὸ νὰ γράφῃ ὥδας
εἰς τοῦτον ἢ εἰς ἐκεῖνον, π. χ. εἰς τὸν Ριχελιῆα, εἰς
τοὺς Κοντέ, εἰς τοὺς Κοντῆ, εἰς τοὺς Λογγεβάλ,
εἰς τοὺς Μοντεζίε κτλ. Ἐτὸς τοῦ ὅτι, κατ' αὐτὸν
τὸν τρόπον, εἶχε πλεῖστας ἀπολαυὰς, ἐρμύζετο καὶ
ὡς μέγας ὑπ' ἐκείνων ὅσοι τὸν ἐπλήρωναν. Τὸ κυ-
ριώτερον αὐτοῦ ποίημα ἐρ' ᾧ καὶ ἐκαυχᾶτο εἶναι
ἡ *Harbérois* (La Pucelle), περὶ τῆς στιχουργίας
τοῦ ὁποῖου λέγει ὁ Boileau (*Satire VII.*).

Je ne puis arracher du creux de ma cervelle Que des vers plus forcés que ceux de la Pucelle.

Εἶναι τώρα ἀνάγκη νὰ εἴπω εἰς τοὺς ἀναγνώστας
μου (ἴσως καὶ τὰς ἀναγνώστριάς, διατ' ὅχι;) πῶς
ὠνεμάζετο ὁ παράδοξος αὗτος ἀνὴρ; Αὐστυχῶς τὰ
πέδιλά του τὸν ἐπρόδωκον· *J'avais des bas de Vau-*

gelas et des bottles de Chapelain. — Μίαν ἡμέραν ἀφοῦ ἐτελείωσεν ῥῶδὲν τινα εἰς τὸν 'Ριγελιὰ καὶ χιλιάκις ἐπαναλαβὼν αὐτὴν ἐπέισθη ὅτι ἦν ἀριστούργημα.

— Πηγαίνω, εἶπεν, εἰς τὴν ἀδελφὴν του, ν' ἀναγνώσω αὐτὴν εἰς τὸν φίλον μου Κονράδ.

Ὅποια σύμπτωσις! τὴν αὐτὴν ἡμέραν, τὴν αὐτὴν ὥραν, τὴν αὐτὴν σχεδὸν στιγμὴν, ἑτέρως τις ποιητὴς ἐπραττε τὸ αὐτό, καὶ ὁ ποιητὴς οὗτος, ἦν αὐτὸς ὁ Βαλεντίνος Κονράδ. Διέφερεν ὁμῶς τὰ μέγιστα ἀπὸ τοῦ φίλου του. Γόνος τιμίου καὶ πλουσίου οἴκου, ἐδοκίμασε κατὰ τὴν νεότητά αὐτοῦ πλείστας ὅσας πατρικὰς δριμύτητας· τῷ ἀπηγόρευσαν αὐτηρῶς τὴν ἐκμάθησιν τῆς Ἑλληνικῆς καὶ Λατινικῆς, καὶ τὸν ἠνάγκαζον νὰ ἀσχολῇται εἰς ἐγκώμια τῶν ἰσχυρῶν τῆς ἡμέρας, ἅτινα μόνον ἐξετιμῶντο τότε. Καὶ ὁμῶς ὅλα ταῦτα δὲν ἤσαν τίποτε! Φαντάσθητε τοιοῦτον νέον τῆς ἐποχῆς μας, εἰς ὃν ν' ἀπαγορεύεται νὰ φορῇ χειρίδας ἢ νὰ φέρῃ βιβλίον! Ὁ δυστυχὴς Κονράδ δὲν εἶχε τὸ δικαίωμα νὰ φορῇ οὔτε ἐνάμματα (καλτοδέτας) περὶ τὰ γόνατα, οὔτε συνάμματα (φιόγγους) ἐπὶ τῶν πεδίων αὐτοῦ· τῷ ἐκόπη ἡ κόμη μέχρις ἀνωθεν τῶν ὠτων, καὶ δὲν τῷ ἐσυγχωρήθη νὰ μιμῇται τοὺς εὐγενεῖς. Κατεγίνετο λοιπὸν εἰς τὰ Ἱταλικά καὶ τὰ Ἰσπανικά, καὶ ἐρύλαττεν εἰς τὰ θυλάκια αὐτοῦ ταινίας, δι' ὧν κατ' ὁδὸν ἐκόσμαι τὰ γόνατα καὶ τὰ πέδιλά του. Ἐν τούτοις ὁ πατήρ ἀπέθανε, καὶ ὁ υἱὸς ἐσπευσε νὰ κερδήσῃ τὸν ἀπελθόντα καιρὸν ἐπλησίασε τοὺς σοφοὺς, ἠγόρασε βιβλία, ἐκαμε γραφεῖον καὶ ἐδόθη εἰς τὴν μελέτην· ἀδιακόπως συνέθετε, μετέφραζεν, ἐμιμεῖτο, ἕως οὗ ἀνηγορεύθη συγγραφεὺς· ἐδημοσίευσε μάλιστα καὶ τινα ποιημᾶτιζ πεζὰ ἢ ποιητικὰ, ἅτινα, πιστεύομεν, δὲν θὰ εἶναι πολλοῦ λόγου ἄξια· διότι ἄλλως ὁ Boileau (Epitre I.) δὲν ἤθελεν εἰπεῖ:

J'imite de Conrart le silence prudent.

Τὴν ἡμέραν εἰς ἣν ἀναφέρεται ἡ διήγησις ἡμῶν ἔγραφε ποιημάτιόν τι ἀπὸ τὰ παρὰ τοῖς Γάλλοις τρίστροφον (ballade). Ἄμα δὲ ἐτελείωσε, καὶ ἔτρεξε νὰ διακοινώσῃ, ὡς ἔλεγε, τὸν ποιητικὸν του μαργαρίτην εἰς τὸν φίλον αὐτοῦ Chapelain.

Ὅταν ὁ Κονράδ ἐρῆσεν εἰς τὴν οἰκίαν τοῦ Chapelain, ἔμαθε μετὰ λύπης ὅτι ὁ Chapelain ἦτο ἀπών.

Ὅταν ὁ Chapelain ἐρῆσεν εἰς τὴν οἰκίαν τοῦ Κονράδ, ἔμαθε μετ' ἀπελπισίας ὅτι ὁ Κονράδ ἐξῆλθε.

Καὶ ἀναχωρῶν ἐκάτερος εἰς ζήτησιν τοῦ ἑτέρου ἔτρεχον ἀμφοτέρωι τρεῖς ὥρες χωρὶς ν' ἀπαντηθῶσι, πράγμα διόλου δύσκολον εἰς Παρισίους, ἀφοῦ πολλὰ συχνὰ τὸ βλέπομεν εἰς Ἀθήνας. Τέλος πάντων μετὰ νέας πληροφορίας ὅς ἐκ νέου ἐλαβὼν ἀμοιβαίως ἐκ τῶν οἴκων αὐτῶν, συναπαντήθησαν ἐπὶ τῆς αὐτῆς ὁδοῦ ἀμφοτέρωι ψιθυρίζοντες τὰ ποιημᾶτά των, καὶ περιγελωνίσθησαν δις καὶ τρίς χωρὶς νὰ γνωρισθῶσι· τέλος τραπέντες ἀμφοτέρωι ἀντιθέτως περὶ τὴν αὐτὴν γωνίαν, τὴν ἐπαθον ὅπως ποτὲ

κἀγὼ μὲ τινα μικρὸν καθηγητὴν, συνεκρούσθησαν διηλαδῆ λίαν βιαίως· καὶ οἱ μὲν εὐφραδέστεροι διηγοῦνται ὅτι ἀμφοτέρωι ἐστρώθησαν ὁ μὲν δεξιὰ ὁ δὲ ἀριστερά, οἱ δὲ σοβαρώτεροι ὅτι ἀπλῶς ὠπισθοδρόμησαν ὀλίγα βήματα διὰ νὰ βυθώσιν εἰς τὰς ἀγκάλας ἀλλήλων.

— Σὺ εἶσαι, Κονράδ;

— Σὺ εἶσαι, Chapelain;

— Ποῦ τρέχεις;

— Εἰς τὸ σπῆτι σου· καὶ σὺ;

— Εἰς τὸ ἴδιόν σου.

— Νὰ κάμῃς τί;

— Νὰ σὲ ἀναγνώσω αὐτὸ τὸ τρίστιχον, καὶ σὺ;

— Αὐτὴν τὴν ῥῶδην.

— Σὲ ζητῶ τώρα τρεῖς ὥρες.

— Καὶ ἐγὼ τρεῖς ἡμισὴ.

— Ἀκουσε λοιπὸν, λέγει ὁ Chapelain.

— Ἀφοῦ πρῶτον ἀκούσῃς σὺ, εἶπεν ὁ Κονράδ.

Καὶ ἀμφοτέρωι ἤρχισαν ταχέως ν' ἀπαγγέλλωσιν ὁ μὲν τὸ τρίστροφον, ὁ δὲ τὴν ῥῶδην του χειρονομούντες καὶ ἐνθουσιαζόμενοι.

— Ἀλλὰ δὲν μὲ ἀκούεις, εἶπεν ὁ Chapelain. Εἰς αὐτὴν τὴν γωνίαν εἶναι πολὺς θόρυβος, πηγαίνομεν εἰς τὸ σπῆτι σου.

Χωρὶς νὰ θελήσῃ νὰ περιγράψῃ εἰς τοὺς ἀναγνώστας μου τὴν δευτέραν πράξιν ἣτις παρεστάθη ἐν τῷ οἴκῳ τοῦ Κονράδ, σπεύδω ν' ἀναφέρω μόνον, ὅτι ὁ Κονράδ τέλος παρεχώρησε τὰ πρωτεῖα εἰς τὸν φίλον καὶ ξένον του.

Ὁ Chapelain ἀνέγνωσε λοιπὸν τὰς τριάντα στροφάς του, ὁ ἀκρατὴς τὰς εἴρε θείας, ὁ συγγραφεὺς τὰς ἐκήρυξεν ὑπερφυεῖς, καὶ μετὰ ἄρκετὰ ἀμυδρὰ ἐγκώμια ὁ Κονράδ ἀπήγγειλε τὸ τρίστροφόν του.

— Ἐξάρετον, ἀνέκραξεν ὁ Chapelain.

— Δὲν εἶναι ὠραῖον; ἐπανέλαβεν ὁ Κονράδ.

Καὶ ἕκαστος ἤρχισε νὰ ἐπαναλαμβάνῃ τοὺς μαργαρίτας αὐτοῦ, καὶ τοῦτο ἐξηκολούθησεν ἕως οὗ ὁ Ἀπόλλων ἀπέστρεψε τὸ φῶς του, ὅτε μετ' ὀλίγον βλέπων ὁ Chapelain ὅτι ὁ οἶτρός αὐτοῦ δὲν ἀνεπλήρου τὸν ἥλιον, ἀπεχαιρέτισε τὸν φίλον αὐτοῦ καὶ ἀνεχώρησεν.

— Ἀλλὰ, προσέθηκε, πρέπει νὰ ὁμολογίσωμεν ὅτι εἴμεθα de beaux esprits! καὶ εἶναι λυπηρὸν νὰ μὴ συνερχώμεθα συχνότερα. Ὅσάκις θέλωμεν νὰ κοινοποιήσωμεν τί πρὸς ἀλλήλους, εἴμεθα βιασμένοι νὰ τρέχωμεν ὁ εἰς κατόπιν τοῦ ἄλλου, λογιζόμενοι εὐτυχεῖς ἂν μετὰ τρεῖς ὥρας, ὅπως σήμερον, συναπαντηθώμεν.

— Ναί, τῶνόντι, εἶπεν ὁ Κονράδ εἰς ὃν ἤρπεν ἡ πρότασις αὐτῇ· ἤς προειδοποιώμεθα. Νὰ συνελθώμεν λοιπὸν τὴν ἐρχομένην Πέμπτην. Καὶ ἀποχαιρέτισας τὸν συνάδελφόν του εἰσῆλθεν εἰς τὸ γραφεῖόν του.

Καὶ ἡ Πέμπτη ἐκείνη πρέπει ἱστορικῶς νὰ θεωρηθῇ ὡς ἡ πρώτη ἀφορμὴ, ἣτις ἔδωκε γένεσιν εἰς τὴν Γαλλικὴν Ἀκαδημίαν, πρὸς τὴν ὁποίαν τὸ πρῶτον ἀλλὰ τὸ μεγαλύτερον βῆμα ἐγένετο.

Ἀρχὴ δὲ ἡμῖν παντός.

Οἱ δύο φίλοι συνήλθον λοιπὸν τὴν ὀρισθεῖσαν ἡμέραν καὶ ἐπεκολουῦν συνερχόμενοι. Ἐν τούτοις δὲν ἐβράδυναν νὰ ἐννοήσωσι τὴν ἀνάγκην τῆς καὶ ἐτέρων beaux esprits προσλήψεως.

— Ἄς προσλάβωμεν καὶ τὸν χαριέντα φίλον Ἀντώνιον Γοδιὸν (Antoine Godeau), εἶπε μίαν ἡμέραν ὁ Chapelain, ἔχει σχέσεις μὲ τὴν αὐλὴν καὶ δὲν θ' ἀργήσῃ νὰ γενῇ ἀρχιερεὺς· ἄλλως τε θὰ ζωογονῇ διὰ τῆς φαντασίας καὶ τῆς γονιμότητος τοῦ πνεύματός του τὰς συνελθούσας μας.

— Προτείνω καὶ ἐγὼ, εἶπεν ὁ Κονράδ, τὸν Γκομπλώ (Gombland), τὸν ἀρχαῖον ποιητὴν Ἑρρίκου τοῦ Δ'.

Ὀλίγον κατ' ὀλίγον οἱ τέσσαρες ἐγένοντο ἑξ καὶ οἱ ἑξ ἐπτά. Προσελήφθη ὁ Χάμπερ (Hambert) ἐπιθεωρητὴς τοῦ πυροβολικοῦ, ὁ ἀδελφὸς αὐτοῦ ἀδελφὸς τοῦ Cerisy καὶ ὁ δικηγόρος Φραγκίσκος Γίρις (Francois Giry) περίφημος διὰ τὰς μεταφράσεις τῶν Ἑλλήνων καὶ Λατίνων συγγραφέων. Οὗτος ἄμα εἰσελθὼν εἰς τὸν οἶκον τοῦ Κονράδ,

— Αἱ Μοῦσαι, εἶπεν, εἰσὶν ἑννέα, ἡμεῖς εἴμεθα μόνον ἐπτά· ἄς προσλάβωμεν λοιπὸν ἑτέρους δύο. Ἐκαστος ἤρχισεν νὰ προτείνῃ τοὺς ὑποψήφιους αὐτοῦ, ἑξ ὧν μάλιστα τινὲς, οὐδόλως ἐσύμφερον εἰς τὸν Chapelain.

— Ἄς προσέχωμεν νὰ μὴ τὰ χαλάσωμεν μὲ τὸν Καρδινάλιον, εἶπεν οὗτος ὑπαινιττόμενος τὸν Ριχελιέζ, φοβούμενος μὴ χάσῃ τὰ γενναῖα αὐτοῦ φιλοδωρήματα ('). Ἀποῦ λοιπὸν ἀπεβρίθθη ὁ K. Μαλλεβὴλ (Malleville) καὶ ὁ ἀδελφὸς τοῦ Serisay, οἱ δὲ ἀκολουθῶντες προταθέντες εὐρέθησαν ἀσυμφωτότεροι, τὸ συνέδριον ἐπανήλθεν εἰς τοὺς δύο πρώτους, ἐπιφορτίσαν τὸν Chapelain νὰ δικαιολογηθῇ εἰς τὸν Καρδινάλιον, λέγων ὅτι δὲν πρόκειται εἰμὴ περὶ φιλολογικῶν συζητήσεων.

Προσεκλήθησαν λοιπὸν καὶ οἱ νεωστὶ ἐκλεχθέντες, καὶ καθ' ὀρισθεῖσαν ἡμέραν ἐγένετο ἡ πρώτη συνεδρίασις ἐν τῷ οἴκῳ τοῦ Κονράδ. Πρὸ παντός ἄλλου νομίζομεν ἀναγκαῖον νὰ σχετίσωμεν τὸν ἀναγνώστην ἡμῶν μετὰ δύο ἐκ τῶν ἐννέα μουσῶν.

Ὁ K. Ogier de Gombland ἦν γέρον τὴν ἡλικίαν, ἀλλὰ διετηρεῖτο τότον καλὰ ὥστε ἐφαίνετο ὅτι ἐμελλε νὰ ζήσῃ χίλια ἔτη. Ἐθεωρεῖτο δὲ ὡς ὁ συγγραφεὺς τῶν εἰς τὸν Ἑρρίκον τὸν Δ' ἀποδιδομένων στίχων. Κατὰ τὴν νεότητά του ἦτο ἱππότης περίφημος, ἀπολαύων πλείστην ὅσπιν ὑπόληψιν παρὰ ταῖς κυρίας, καὶ μεγίστην ἔμωσιν τῶν σιναναστροφῶν ἐξίν· ἦτο χορευτὴς ἐξαιρετός, καταργάτης φίνες (fine lame) καὶ μουσικὸς οὐχὶ εὐκαταρρό-

νητος, φιλάρεσκος λίαν, καὶ καλλωπιστής. Οὐδὲ ἦν ἄλλο τι γελοιωδέστερον, λέγει ἡ Κυρία de Rambonillet, ἢ τὸ νὰ βλέπῃ τις τὴν ἀμνηχανίαν του ὁσάκις Κυρία τις τὴν ἐχαίρετα καθ' ὁδὸν συνεταράττετο ὅλος, ἐπάσχίζε νὰ τὸν πλησιάσῃ, ἐχειρονόμει, ἔκαμνε βαθυτάτας ὑποκλίσεις καὶ συγχρόνως προσήλωνε τὰ βλέμματα του εἰς τοὺς πόδας του. Ὅλα ταῦτα συγχρόνως γινόμενα, τὸν ἔθετον εἰς κωμικωτάτην στάσιν. Ἠγάπα τὰς ἐριδας καὶ ἦν μυστικὸς εἰς ἄκρον· ἦτο δὲ ἀδύνατον νὰ τὸν πείσῃ τις νὰ δεχθῇ γεῦμα καὶ μάλιστα δῶρον ἢ σάνταξιν. Ἐξαι πάντοτε ὡς ἐπαίτης, ὅπως καὶ κατήντησε, ζῶν ἐν πενίᾳ, μ' ὅλην τὴν καλὴν διαθέσιν τῶν φίλων αὐτοῦ. Ἐγράφε δὲ καὶ τινα αξιοσημεῖα ἔπη.

Ὁ Κύριος Godeau ἦτο ἐξαιρετικῶς μικρὸς καὶ ἄσχημος. Διήρσεν τὴν ζωὴν του εἰς δύο μέρη, λέγει περὶ αὐτοῦ ὁ K. Tallemant, καὶ τὸ μὲν πρῶτον διήνυσεν ἄδων, στιχουργῶν, πίνων καὶ γελῶν, τὸ δὲ δεύτερον διδὼν δίκην τῶν ἀνοσιδίων του.

Οἱ ἐννέα φίλοι συνήλθον λοιπὸν εἰς τὴν οἰκίαν τοῦ Κονράδ, ἐνθ' ὁ Chapelain ἐπροσηύχετο τὰς συνεδριάσεις διὰ μακροῦ λόγου τὸν ὅποιον διέκοψαν πολλάκις ζωηραὶ χειροκρατήσεις καὶ ἐπεκολουῖσταν ἐπὶ ζωηρότεροι· ἐξέθηκε τὸ ἀντικείμενον καὶ τὸν σκοπὸν τοῦ Φιλολογικοῦ Ἀρείου Πάγου· ἅπαντες δὲ ὤμωσαν νὰ ὑπερασπίζωσι τὴν γλῶσσαν, νὰ ὑποστηρίξωσι τὸ γλαφυρὸν ὕψος καὶ νὰ συμβουθῶνται ἀμνημονίᾳ διὰ συμβουλῶν καὶ ἐπικρίσεων, ὥστε νὰ κατὰσχίζωσι πᾶν ἄλλο προτέρημα καὶ νὰ δύνανται ν' ἀφῃρώσι τὰς ὕβρεις καὶ τὰς σατύρας, ὅπερ ἐστίν, ὅπως εὐφρέστατα περιέγραψε τὸν ἐγωῖσμήν αὐτὸν ὁ K. Pitre-Chevalier.

Nul n'aura de l'esprit hors nous et nos amis.

Μετὰ τὸν λόγον ἤρχισαν αἱ ἀναγνώσεις. Πρῶτος ἔδωκε τὸ παράδειγμα ὁ Chapelain διὰ τῆς ὁδῆς αὐτοῦ εἰς τὸν Ριχελιέζ· τὴν ὁδὸν ἐπεκολουῖσταν τὰ τρίστροφα, τὰ εἰδύλια, τὰ ἐλεγεία, τὰ ἐπιγράμματα, τὰ τρικαιδεκάστιχα (rondeaux), καὶ ἅπαντα διήρχοντο χειροκρατούμενα καὶ ἐπαινερούμενα. Τοιοῦτοτρόπως μετὰ πολύωρον σύσκεψιν ὤρισαν τὰς ἡμέρας τῶν συνεδριάσεων, καὶ ἀπέλθον ἕκαστος εἰς τὰ ἴδια χωρία καὶ νὰ ὑποπτεύωνται ὅτι ἐθεμελίωσαν τὴν ΓΑΛΛΙΚὴν ΑΚΑΔΗΜΙΑΝ.

Ναί, τὴν Γαλλικὴν Ἀκαδημίαν! διότι τοιαύτη ἀρραγὴς καὶ ἀπροσδόκητος ὑπῆρξεν ἡ ἀρχὴ τοῦ σοφοῦ τούτου συλλόγου, ὅστις μόνος σχεδὸν μέχρις ἡμῶν περιορᾷ διὰσωζόμενος, ἀπέκτιστε φήμην οὐκ οὐδεμίᾳ ἄλλῃ τῆς γῆς Ἀκαδημίας. Ἡ τύχη ἥτις ἀνέδειξε τὴν Γαλλίαν ἔθνος μέγα καὶ γενναῖον, ἡ τύχη ἥτις διέσωσεν αὐτὴν ἀπὸ τασαύτης καταστροφῆς, δὲν ἠθέλησε νὰ τῇ ἀποστερήσῃ τὴν δόξαν τοῦ ὅτι τὸ πλείστον εἰργάσθη ὑπὲρ τῆς προόδου τῶν τεχνῶν καὶ ἐπιστημῶν, πρὸς ὄφελος τοῦ κόσμου. Εἶθε ἡ εὐεργετικὴ αὕτη τύχη εὖνοῃ αἰωνίως τὴν Γαλλίαν, ὑπὲρ τοῦ θριάμβου τῶν ἀρχῶν τῆς δικαιοσύνης, τῆς ἰσότητος καὶ τῆς ἐλευθερίας, ὧν

(*) Ὁ Chapelain ἦεν ἐπίσης πρῶτος ἐκ διαφόρων μετῶν 8,000 λίβρας, ὅπερ οὐδέποτε εὐχαρίσται τὸν μέγαν τῆς ἐποχῆς τοῦ σατυρικῶν, ὅστις ἔλεγε περὶ αὐτοῦ (Satire IX).

Qu'il soit le mieux senti de tous les beaux esprits
Comme roi des auteurs qu'on l'élève à l'empire
Ma bile καὶ.

ὑπῆρξε καὶ διαταλεῖ ὑπάρχοντα ὁ διακρίστερος κήρυξ καὶ ὑπέρμαχος.

Ὀλίγον ἐτι ὑπαλείπετο, ὅπως ὁ κύκλος τοῦ Κονράδ ὀνομασθῇ Γαλλικὴ Ἀκαδημία, καὶ αἱ ἐν νέα μουσαι γενῶσι τεσσαράκοντα. Ἀλλ' ἂν τὸ πρῶτον μέρος τοῦ δράματος ὁρεῖται καθ' ὁλοκληρίαν εἰς τὴν τύχην, τὸ δεύτερον ὁρεῖται ἀναντιρρήτως εἰς τὸν μεγάλονα Ῥιχελιέα, ὅστις διὰ τῆς γονίμου φαντασίας του ἐνόησε τί κῆδονα ν' ἀποβῇ ὁ κύκλος τοῦ Κονράδ. Ἐραντῆσθη φιλολογικὸν κύκλον ἐκλεκτικὸν καὶ ἀνεξάρτητον ὑπὸ τὴν προστασίαν τοῦ κράτους, συγκεντρῶντα ἐν ἐαυτῷ ἀπάσας τὰς ἐπιστημονικὰς τοῦ ἔθνους δυνάμεις, κανονίζοντα τὴν Γαλλικὴν γλῶσσαν, ἐπιτάττοντα αὐτὴν εἰς τὸν κόσμον δι' ἀριστουργημάτων, διατηρῶντα τὴν παράδοσιν, καὶ διευθύνοντα καταλλήλως τὴν πρόοδον, περιστέλλοντα τὰς παρεκτροπὰς, στεφανοῦντα τὰ προτερήματα καὶ καθιστοῦντα τὴν δόξαν. Προΐδε τὴν συμμαχίαν τῶν εὐγενῶν μετὰ τῶν σοφῶν, τῶν ὑλικῶν ἐπιρροῶν μετὰ τῶν διανοητικῶν ἐπιστημοτήτων, ὡς καὶ τὰ ἐξ αὐτῶν κηλὰ, καὶ ἐχαιρέτισε μακρόθεν τὴν αὐλήν καὶ τὰ γράμματα περιβεβλημένα ἑκάτερον τὴν λαμπρότητα τοῦ ἐτέρου. Ἐνεκαλπώθη λοιπὸν τὴν μεγάλην ταύτην ἐπιχείρησιν καὶ ἐπέτυχεν. Εἰδοποιηθεὶς περὶ τῆς σοφροῦς τῶν ἐν τῷ οἴκῳ τοῦ Κονράδ συνελεύσεων τῶν ἐννέα μουσῶν ὑπὸ τοῦ Bois-Robert, προσέφερεν εἰς αὐτὰς τὴν ὑποστήριξιν του, προτείνων νὰ μεταμορφώσῃ τὸ φιλικὸν συμβούλιον εἰς ἐπίσημον σῶμα, συνιστώμενον διὰ βασιλικῆς διατάγματος, καὶ ἐργαζόμενον ἐπισήμως. Αἱ προτάσεις του, εἴτε ἀπὸ εὐχαρίστησιν εἴτε ἀπὸ φόβου, ἐγένοντο δεκταί, καὶ ὁ Ῥιχελιὲς διέταξε νὰ προσληθῶσι καὶ ἄλλα μέλη καὶ νὰ καθυποβληθῇ ἐν τάχει εἰς αὐτὸν ὁ Ὀργανισμὸς τῆς Ἑταιρίας.

Προσεκλήθησαν λοιπὸν οἱ σημαντικώτεροι τῆς ἐποχῆς ἄνδρες, Marel, Bois-Robert, Montmor, du Chastelet, du Baultu σύμβουλοι τοῦ κράτους, ὁ ὑπουργὸς Servien, ὁ σφραγιδοφύλαξ Seguiet καὶ ἄλλοι τινές, καὶ μετ' οὗ πολὺ γενομένου ὑπὸ τοῦ Καρδινάλιου δεκτοῦ τοῦ ὀργανισμοῦ, καθυποβλήθησαν τὰ ἰδρύσαντα τὴν Ἀκαδημίαν διατάγματα εἰς τὸν βασιλέα, ὅστις καὶ ὑπέγραψεν αὐτὰ τὸν Ἰανουάριον τοῦ 1635 ἔτους.

Ὁ ὀργανισμὸς ἀπέδιδεν εἰς τὸ συνέδριον τὸ ὄνομα τῆς Γαλλικῆς Ἀκαδημίας καὶ ἀνεκήρυττε τὸν Ῥιχελιέα ἀρχηγὸν καὶ προστάτην αὐτῆς. Ὡρίζε τὸν ἀριθμὸν τῶν μελῶν εἰς τεσσαράκοντα, ἐκλεγόμενα ὑπὸ τῆς Ἀκαδημίας καὶ ἐπικυρουόμενα παρὰ τοῦ Βασιλέως. Ἐπλάττε διευθυντὴν καὶ σφραγιδοφύλακα ἐπὶ ὀρισμένον χρόνον διὰ κλήρου ἐκλεγόμενους, ὡς καὶ γραμματέα καὶ βιβλιοφύλακα ἰσοβίως διὰ πλειοψηφίας. Ἀνέγραφε σκοπὸν τῆς Ἀκαδημίας τὸ νὰ ἐργάζεται ὑπὲρ καθαρῶντος ὕψους, διὸ καὶ οἱ Ἀκαδημαῖκοι puristes ὠνομάζοντο. Τὸ Λεξικὸν τῆς Ἀκαδημίας περιέχει πολὺ ὀλιγωτέρας λέξεις τῶν ἐν γούρῃ, διότι πολλὰς ἀποσκορακίζουσιν ὡς ξένας οἱ Ἀκαδημαῖκοι. Ἐ-

χάρττε σφραγίδα φέρουσιν τὴν εἰκόνα τοῦ Ῥιχελιέως καὶ ἐτέραν μικράν φέρουσιν στέφανον δάφνης μετὰ τῆς ἐπιγραφῆς ταύτης. A l'immortalité. διέταττε συνέρχεται ἡ Ἀκαδημία νὰ τοῦλάχιστον ἅπαξ τῆς ἐβδομάδος, καὶ ἄλλα πολλά.

Πρῶτοι Ἀκαδημαῖκοι ἄρχοντες ὑπῆρξαν οἱ KK. Serisay διευθυντῆς, Des Maret, σφραγιδοφύλαξ, Conrart Γραμματεὺς, Camusat βιβλιοφύλαξ.

Πρῶτον ἔργον ὑπῆρξεν ἡ σύνταξις Λεξικοῦ καὶ Γραμματικῆς τῆς Ἀκαδημίας.

Κατὰ τὰ 1652 εἶχον ἤδη ἀποθάνῃ δεκαεπτὰ Ἀκαδημαῖκοι, οἱ K. K. Bardin, de Chastelet, Lambert, de Meziriac, Porchère d'Arbaud, Bourbon, Faret, Mainard, de Malleville, Voiture, Firmond, Colomby, Vaugelas, Baro, Baudoine, Monstreul, de l'Estoile.

Ἡ Ἀκαδημία τότε συνέκειτο ἐκ τῶν ἑξῆς:

1. Bourzeys, 2. Godeau, 3. Bois-Robert, 4. Montmor, 5. Gombauld, 6. de la Chambre, 7. de Gomberville, 8. de Serisay, 9. de Saint-Amand, 10. de Porchères, 11. de Cerisy, 12. des Marets, 13. de Racan, 14. de Balzac, 15. Servien, 16. Chapelain, 17. Baultu, 18. Colletet, 19. Boissat, 20. Fihon, 21. Conrart, 22. Chambon, 23. Giry, 24. d'Albancourt, 25. Esprit, 26. de la Motte-le-Vayer, 27. Preizac, 28. Patru, 29. de Bezous, 30. Salomon, 31. Pierre Corneille, 32. Du Ryer, 33. Balesdens, 34. Mézeray, 35, Tristan, 36. de Scudéry, 37. Doujat, 38. Charpentier, 39. Tallemant, 40. le marquis de Guaslin.

Ἡ μᾶλλον περίεργος συνεδρίασις τῶν τεσσαράκοντα κατὰ τὸν ΙΖ' αἰῶνα ὑπῆρξεν ἀναμνηστικῆς ἢ τῆς Δευτέρας, 11, Μαρτίου 1658, καθ' ἣν ἐγένετο ἡ ὑποδοχὴ τῆς βασιλίσσης Χριστίνης τῆς Σουηδίας. Ὁ K. Pitre-Chevalier ἐδημοσίευσεν αὐτολεξὶ τὰ πρακτικὰ τῆς ἡμέρας ἐκείνης, λαθὼν αὐτὰ ἐκ τοῦ XIII τετραδίου τῶν χειρογράφων τοῦ ἰσοβίου Γραμματέως Κονράδ. Ἡμεῖς περιοριζόμεθα μόνον ν' ἀναφέρωμεν ὅτι ἡ ἐπίσκεψις τῆς βασιλίσσης ἦν ἀπροσδόκητος, καὶ ὡς ἐκ τούτου δὲν παρεβρέθησαν ὅλοι οἱ Ἀκαδημαῖκοι, ὅτι τὰ μέγιστα ἐξέπληξε τὴν βασιλίσσαν ἡ ἐνώπιον αὐτῆς γενομένη συζήτησις ἂν πρέπει οἱ Ἀκαδημαῖκοι νὰ καθήσων ἢ νὰ ἱστανται ὀρθοί· ἐπειδὴ δέ τινες εἶπον ὅτι ἐπὶ Ἐρρίκου III ἐκλήθητο ἐνώπιόν του ὅλοι οἱ σοφοὶ τοῦ συνήθροισεν, ἀπεφασίσθη ὅτι οἱ Ἀκαδημαῖκοι νὰ καθήσων ἄλλ' ἀκαταίε. Ἰδὲ ἐκ τοῦ ἀπροσδοκήτου τῆς ἐπισκέψεως δὲν εἶχον προπαρασκευάσει τίποτε, ἀλλ' ἀνέγνωτεν ἕκαστος ὅ,τι τυχαίως ἐκράτει τῇ ἀνέγνωσαν δὲ καὶ ἐν φύλλον Λεξικοῦ ὅπερ περιεῖχε τὴν λέξιν jeu, διὰ νὰ τῇ δώσῃ νὰ ἐννοήτῃ περὶ τῆς σπουδαιότητος τῶν ἐργασιῶν των.

Ἄν θεωρῶ περιττὸν νὰ παραθέσω τὰ πρακτικὰ τῆς συνεδριάσεως ἐκείνης, λυποῦμαι ὅμως τὰ μέγιστα διότι δὲν δύναμαι νὰ μεταφέρω εἰς τὰς στήλας μου ὅλοληρον τὸν πρόλογον τῆς Γαλλικῆς

Ἀκαδημίας τὸν ἐν τῇ ἑκτῇ ἐκδόσει τοῦ λεξικοῦ αὐτῆς, ὅπως καταδείξω εἰς τοὺς ἀναγνώστας μου τὴν σπουδαιότητα τοῦ μεγαλητέρου κατὰ τὸν ΙΖ' αἰῶνα ἔργου τῆς Ἀκαδημίας, τοῦ Λεξικοῦ, λέγω, αὐτῆς, ὅπερ ἐπερατώθη περὶ τὰ τέλη τοῦ ΙΖ' αἰῶνος. Ἦτο τόσον ἀμορφος ἡ γλῶσσα τῆς ἐποχῆς ἐκείνης, ὥστε ἡ Ἀκαδημία ἐδυσχέραινε καθ'αυτὸ εἰς τὸν προσδιορισμὸν αὐτῆς. Ὡς βάσιν τοῦ λεξικοῦ τῆς ἔλαβε κατ' ἀρχὰς τὰς μέχρι τῆς ἐποχῆς ἐκείνης συγγραφὰς αἰτίνες, ἐκτὸς τοῦ ὅτι ἦσαν πολλὰ ὀλίγα, δὲν περιεῖχον σχεδὸν οὔτε λέξεις οὔτε φράσεις γενικὰς. Ἀπέριψε λοιπὸν τὰς συγγραφὰς, καὶ ἔλαβεν ὑπ' ὄψιν τὴν λαλουμένην γλῶσσαν, τὴν ὁποίαν ἐπρόκειτο νὰ καθάρισθαι ἀνευρίσκουσα τὴν καταγωγὴν ἐκάστης λέξεως καὶ τὴν κυρίαν αὐτῆς σημασίαν, ἥς ἔπρεπε νὰ δώτῃ τὸν ὅρισμόν. Καὶ ὁμοίως οἱ τότε Ἀκαδημαῖκοι οὔτε τῆς Ἑλληνικῆς οὔτε τῆς Λατινικῆς ἦσαν πολὺ εἰδήμονες. Ἦρχισαν τὸ ἔργον αὐτῶν καὶ εἶχον φθάσει, ἂν δὲν ἀπατώμικι, εἰς τὸ στοιχεῖον C, ὅτε δοθείσης ἀπαξ ὠθήσεως, ἡ γλῶσσα ἔκαμιν ἐν ὀλίγῳ χρόνῳ διαστήματι τόσον γιγαντιαίας προόδους διὰ νέων συγγραφεῶν, ὥστε ἡ Ἀκαδημία ἠναγκάσθη νὰ ἐπανέλθῃ εἰς τὸ πρῶτον στοιχεῖον. Τέλος τὸ ἔργον ἐπερατώθη· ἀλλὰ ἦτο τόσον ἐλλιπὲς, ὥστε κατήντησεν ἄχρηστον· πλεῖσται λέξεις ἔλειπον· αἱ δὲ σημασίαι ἐδίδοντο πολλάκις ἀτελῶς· π. χ. AME, «ce qui est le principe de la vie dans tous les êtres vivants. VIE l'état des êtres animés.

Περὶ τοῦ λεξικοῦ τούτου ἀναφέρουσιν ἀνέκδοτον ἄξιον νὰ τὸ παραθέσωμεν ἐνταῦθα. Ἡ πρώτη λέξις ἣτις ἐτέθη ὑπὸ τὸ στοιχεῖον A, εἰς τὴν ἀρχὴν ἦν ἡ λέξις Académie. Κατ' ἐκείνην τὴν ἐποχὴν ὁ Ριγελιὲς ἀπένευμε κατὰ συγκυρίαν σάνταξιν εἰς τὸν K. Vaugelas· εἰδὼν δὲ τὴν λέξιν Académie πρῶτην.

— Εἶμαι βέβαιος, εἶπεν, ὅτι δὲν θὰ λησμονήσετε τὴν λέξιν Pension.

— Καὶ ἀκόμη ὀλιγώτερον, ἀπήντησεν οὗτος, τὴν λέξιν Reconnaissance.

Ἐνταῦθα τελειόνοσι τὰ μέχρι τοῦ τέλους τοῦ ΙΖ' αἰῶνος συμβάντα. Δὲν τολμῶ νὰ εἰσέλθω εἰς τὰ τοῦ ΙΠ', διότι ταῦτα ὄντα λίαν διεξοδικὰ καὶ σοφωτέρα, ἀπαιτοῦσι διεξοδικότητα ἣν οὐδ' ὅλως προτιθέμεθα ἡδῆ. Τὰς ἑδρας τῶν Ἀκαδημαϊκῶν κατ' ὀλίγον ἀποθηνησκόντων, διαδέχονται σήμερον ἄνδρες σοφοί, ἡ γλῶσσα προβαίνει γιγαντιαίως, αἱ συγγραφὰι πληθύνονται ἀμέτρως, ἡ Ἀκαδημία ἐπικρίνει μεγάλα συγγράμματα καὶ ἐκδίδει δευτέραν ἐκδοσιν τελειοτέραν τοῦ Λεξικοῦ τῆς. Ὁ Κύριος Pitre. Chevalier ἐδημοσίευσε κατάλογον τῶν ἀνδρῶν οἵτινες ἀπὸ τῆς πρώτης ιδρύσεως τῆς Ἀκαδημίας μέχρις ἡμῶν κατέλαβον ἀλληλοδιαδόχως τὰς ἑδρας αὐτῆς. Εἰς Κιθληγητῆς ἐν Παρισίοις ἤρχισε νὰ ἐκδίδῃ τὴν βιογραφίαν ὅλων τούτων τῶν ἀνδρῶν, καὶ ἑταρὸς τις ὑπεσχέθη τὴν ἱστορίαν τῶν 41 ἐδρῶν τῆς Γαλλικῆς Ἀκαδημίας, ἱστορίαν ἐν ἣ ἐξετάζονται μὲ τὸν εὐρύτερον καὶ πολυμυθέ-

στερον τρόπον οἱ κατὰ τὸν συγγραφεῖα ἀξιολογώτεροι τῆς Ἀκαδημίας σοφοί, 41 τὸν ἀριθμὸν.

Ἄν τὰ ὀλίγα ταῦτα δὲν δυσχερестήσωσι τοὺς ἀναγνώστας ἡμῶν, θέλομεν μετ' οὐ πολὺ δημοσιεύσαι συνέχειαν, ὥστε νὰ δύναται τις νὰ ἔχῃ κατὰ τὸ μᾶλλον ἢ ἥττον ἀκριβῆ ἰδέαν τῶν κατὰ τὴν Γαλλικὴν Ἀκαδημίαν ἀπὸ τῆς συστάσεώς τῆς μέχρι τῆς σήμερον. Ἐπιθυμῶμενοι δὲ νὰ δημοσιεύσωμεν καὶ τινὰς σκέψεις ἡμῶν περὶ τῆς ἀνάγκης τῆς καθ' ἡμᾶς καταρτίσεως Ἀκαδημίας, συγχαίρομεν ἡμῖν αὐτοῖς διότι οἱ ἔχοντες τὰ μέσα πρὸς σύστασιν τοιαύτης δὲν στεροῦνται καὶ προαιρέσεως.

ΓΕΩΡΓΙΟΣ ΜΑΓΚΑΚΗΣ

Φοιτητῆς τοῦ Πανεπιστημίου.

Σ Κ Ε Ψ Ε Ι Σ

Περὶ τῆς Ἐκκλησιαστικῆς Μουσικῆς.

— ❧ ❧ ❧ ❧ —

Φιλονεικία ὑπάρχει ἀπὸ πολλῶν ἤδη ἐτῶν μεταξὺ τῶν ὁμοδόξων Ἑλλήνων ἂν ἡ ἐκκλησιαστικὴ μουσικὴ δύναται νὰ βελτιωθῇ ἐπὶ τὸ κρεῖττον ὥς καὶ αἱ ἄλλαι ὠραῖαι τέχναι, αἵτινες συμμετασχοῦσι μετὰ τοῦ ἔθνους πολυχρόνιον καὶ στυγεράν δουλείαν, ἤρχισαν ἤδη μετὰ τὴν ἐθνικὴν ἡμῶν ἀνεξαρτησίαν ν' ἀναζωπυρῶνται καὶ νὰ λαμβάνωσιν ὁσημέρῃ πλειοτέραν ἀνάπτυξιν καὶ ὠραϊσμόν.

Ὑπάρχει ἀναντιρρήτον ὅτι πᾶς ὅστις σκοπεῖ νὰ ἐπιχειρήσῃ τὴν ἐπεξεργασίαν τῆς ἐκκλησιαστικῆς μουσικῆς, ὀφείλει νὰ ἦναι ἐγκρατὴς εἰς τε τὸ θεωρητικὸν καὶ εἰς τὸ πρακτικὸν αὐτῆς μέρος, ὀφείλει δηλαδή νὰ γινώσκῃ τὰς αἰτίας καὶ τοὺς λόγους δι' ὧν δύναται αὐτὴ νὰ ἐκφρασθῇ ἐμμελῶς καὶ ἀκριβῶς, καὶ νὰ ἦναι ἐμπειρος ἐνταυτῷ καὶ γυμνασμένος εἰς τὸ ψάλλειν τὰ ἱερά αὐτῆς ᾠσματα καὶ τὰς μελωδίας. Οὐχ ἥττον ὁμοίως ὁ τοιοῦτος ὀφείλει ἔτι νὰ ἦναι ἐπιστήμων καὶ τῆς εὐρωπαϊκῆς μουσικῆς ἣτις καὶ ἔρθασεν ἤδη εἰς τὴν μεγίστην, τολμῶμεν εἰπεῖν, ἀρμονικὴν διάπλασιν· μαρτυρεῖ δὲ τῶν λόγων μας καὶ ὁ ἀθάνατος Κοραῆς ὅστις περὶ τούτου ἐρωτηθεὶς, αὐτὸ τοῦτο ἐσυμβούλευσεν.

Ἄλλ' ὑπάρχει τις ἄρά γε ἐκ τῶν ἡμετέρων ὁ ἔχων τὴν πρὸς τὴν ἐπεξεργασίαν ταύτην ἀπαιτούμενην ἱκανότητα καὶ ἐμπειρίαν; Ἴσως ὑπάρχει, ἀλλ' ἐπὶ τοῦ παρόντος ἀγνοεῖται. Ὁμολογοῦμεν ὅτι ἐκ τῶν ὁμογενῶν πολλοὶ μὲν γινώσκουσιν ἐντελῶς τὴν ἐκκλησιαστικὴν μουσικὴν, πολλοὶ δὲ καὶ περὶ τὴν εὐρωπαϊκὴν εἰσὶν ἐγκρατέστατοι. Ἄλλ' ἡ μονομερὴς αὕτη τάξις δὲν εἶναι ἄρά γε τὸ ἰσχυρό-